

USAID | SRBIJA

OD AMERIČKOG NARODA

Zahvaljujući razvojnom programu SAD, dve studentkinje iz Srbije imale su priliku da upoznaju San Francisko

Obnova Vukovog ognjišta

Najstarija kulturna manifestacija u Srbu - Vukov Sabor, svake se godine, sredinom septembra, tradicionalno održava u Tršiću, i okuplja sve više građana, poštovalaca i poznavalaca velikog Vukovog dela, na svečanosti čiji program sve više dobija na kvalitetu. Tek poslednjih godina kada je izgrađen novi put, urađena pozornica sa otvorenim prirodnim amfiteatrom za saborske svečanosti i restaurirana Vukova kuća, selo Tršić je naglo promenilo lik i postalo pravo turističko mesto, koje tokom godine primi preko sto hiljada posetilaca. Veliku akciju zaštite, obnove i dogradnje Vukovog Tršića i ognjišta predvodi Centar za kulturu "Vuk Karadžić" iz Loznice u saradnji sa kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj, uz pomoć USAID.

Tršički period Vukovog života dao je snažan pečat čitavom njegovom stvaralaštvu. Tu u Tršiću, "završio je on stvarno svoje univerzitete", i što je za njegovo delo bilo naročito značajno, stekao i odnegovao nepogrešivo i supitno osećanje za čistotu i pravilnost našeg jezika. On, samouk, više je, po rečima jednog našeg pisca, zadužio svoj narod nego naučne akademije. Bio je pionir u mnogim oblastima naše kulturne istorije: prve zbirke narodnih pesama njegovo su delo;

tvorac je naše prve gramatike; objavio je prvi rečnik srpskog jezika; prvi je hroničar naših ustanaka; važi za prvog kritičara u našoj istoriji književnosti i još mnogo toga.

Danas je etno-kompleks u Tršiću zaštićena zona sa objektima narodnog graditeljstva, vajatima, vodenicama, košarama. Centralno mesto u okviru kompleksa zauzima saborište na kome se održavaju programi sabora. Nedavno su svečano otvorena tri obnovljena vajata i time Tršić dobio dodatne sadržaje primerene spomen-kompleksu, koji su deo potreba publike 21 veka. Naziv jednog od tri vajata je "Vuk i nauka" - u njemu je smeštena velika baza podataka svega što je Vuk radio. Drugi vajat nosi naziv "Vukovi sabori" i nudi sadržajnu priču o svim dosadašnjim saborima. U trećem vajatu je smeštena radionica starih zanata. USAID je finansirao fizičku rekonstrukciju vajata, dok je opština Loznica obezbedila dodatna sredstva za širi projekat obnove Vukovog Tršića. USAID je podržao i razvio promotivnih materijala i kreiranje novog web sajta opštine.

"Želja je bila da Tršić "živi" preko cele godine i da se ponude sadržaji koji će zadržati posetioce. U okviru šireg projekta obnove Vukovog Tršića prevideno je i podizanje posebnog objekta pod

Tradicionalna dramska predstava posvećena životu i delu Vuka Karadžića na Vukovom Saboru u Tršiću

nazivom "Vukovo učilište", u kome bi se mogli održavati naučni skupovi i kulturne manifestacije" - kaže Ljiljana Nikolić, šef kancelarije za lokalni ekonomski razvoj iz Loznice. Na realizaciju projekata u Tršiću, prema rečima gospode Nikolić, mora se gledati kao na deo jedne šire priče, priče o lokalnom ekonomskom razvoju, jer je interes opštine i USAID da se Tršić razvije kao turistička destinacija koja će svojim modernim sadržajima privlačiti posetioce, ali i investitore koji će doprineti otvaranju novih radnih mesta. I tako je već pristigla najava konkretnog investitora o izgradnji ho-

tela u neposrednoj blizini etno-kompleksa, i predviđena je investicija u iznosu od 1,5 miliona Evra, zahvaljujući kojoj bi 25 osoba već uskoro moglo da dode do stalnog zaposlenja. Otvorena su i dva nova restorana u etno stilu u kojima je zaposленo 12 osoba.

I dok je Vuk za svoje rodno mesto prema kome je priroda bila darežljiva napisao "Ja sam se u Srbiji rodio i odrastao i zato mi se čini da na svijetu nema lepše zemlje od Srbije i ljepšega mesta od Tršića", USAID se, u saradnji sa opština Loznica i Centrom za kulturu iz tog grada, potudio da zadugo tako i ostane.

Globalno iskustvo pomaže na lokalnom nivou

Američko-čileansko-srpska saradnja plasira voće iz Srbije na nemačko, englesko i rusko tržište

USAID Agrobiznis projekat pomaže razmernu informaciju između predstavnika i stručnjaka iz stranih kompanija, agrobiznisa i asocijacije sa partnerima u Srbiji. Poljoprivredni proizvođači i preradivači, baš kao i svi privrednici, moraju da kombinuju poznavanje novih tehnologija i zahteve tržišta sa svojim potencijalom i iskustvom kako bi uspešno pronašli nove kupce i izvukli maksimalnu korist od svog truda.

Odličan proizvod ali neupadljivo pakovanje - kako je nekada izgledalo pakovanje slatka od borovnica

omogućava da maline ostanu sveže i do 14 dana nakon berbe. Pored toga što je predstavio postupak primene svoje tehnologije i prednosti koje ona pruža, gospodin Godoj je grupu firmi i zadruge koje se bave plasmanom svežeg jagodastog voća upoznao i sa iskustvima u toj oblasti u Čileu.

Uzorci sveže maline, premiljeni tokom njegove posete, dostavljeni su partnerima i potencijalnim kupcima u Nemačkoj, Engleskoj i Rusiji gde su dobili visoke ocene i "zeleno svetlo" za redovne isporuke tokom naredne sezone.

Bez sumnje privlačnije - novo pakovanje slatka od borovnica

"Serbywood" Evo nas!

Srbija obnavlja svoj status filmske destinacije

Ranih 1980-ih, Jugoslavija je bila jedna od glavnih destinacija za "prekoatlantsku" filmsku produkciju. Tokom tih zlatnih godina, uloge koje su filmske produkcijske kuće iz Srbije igrale u ovim stranim produkcijama donosile su im izuzetan uspeh. Proteklih godina, filmska industrija ponovo gleda na istočnu Evropu kao potencijalnu destinaciju za filmsku produkciju. Srbija, posle skoro dvadeset godina pauze, koristi ovu priliku da se pozicionira kao konkurentna lokacija sa velikim talentom i širokim opsegom usluga u filmskoj industriji.

Krajem prošle godine, USAID Projekat za razvoj konkurenčnosti sproveo je analizu dvanaest privrednih grana u Srbiji i zaključio da je filmska industrija jedan od sektora sa najvećim potencijalom. Prihodi u 2006. bili su skoro 400% viši nego u 2002. i postoji povećano interesovanje stranih filmskih i produkcijskih kuća za Srbiju. Srbija je vrlo konkurentna u poređenju sa ostalim zemljama u regionu u smislu troškova za plate i ostale usluge. Srbija takođe poseduje jaku radnu snagu koja je relativno jeftinu u odnosu na ostale zemlje u regionu, pa iako je veliki broj talentovanih ljudi napustio zemlju tokom rata, mnogi su se ipak vratili, čime su Srbiji doneli još veće umeće u radu sa specijalnim efektima i u marketingu.

/ kontaktima.

Da bi podržao sve ovo, USAID učestvuje u aktivnostima koje promovišu filmsku industriju Srbije, uključujući učešće na relevantnim sajmovima i manifestacijama kako bi se širom sveta povećalo znanje o tome što Srbija ima da ponudi u okviru ove industrije i kako bi se promovisao pozitivan imidž Srbije kao lokacije za snimanje. USAID je podržao učešće tri producentske kuće iz Srbije - Art and Popcorn, Testament Films i Dream Company - na kanskom "Marché du Film" festivalu i na "Producentskoj mreži", koja je održana od 13. do 20. maja i koja je privukla oko 500 vrhunskih profesionalaca iz filmske industrije širom sveta.

"Producenti iz Srbije su uradili neverovatan posao predstavljajući svoje potencijale i prednosti Srbije u Kanu i rezultati su prevažili naša očekivanja", rekla je Ana Ilić, zadužena za sektor filma i produkcije na USAID Projektu za razvoj konkurenčnosti. U Kanu, firme iz Srbije napravile su brojne kontakte sa američkim i evropskim producentima i mnogostruko su uvećale poznavanje

Rejčel Vajs vozi skejtboard tokom snimanja u Subotici

kapaciteta Srbije kao lokacije za snimanje. Tokom festivala, one su zaključile ugovore sa firmama širom Europe za zajedničke televizijske produkcije, filmske koprodukcije, promovisanje i distribuciju filmova iz Srbije. "Sugar Film Lab", američka firma za 3D animaciju odlučila je da neke od svojih poslova radi u saradnji sa studentima Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Nišu. Očekuje se da će ova tri aranžmana u narednih nekoliko meseci u Srbiju doneti investicije u vrednosti od preko 16 miliona evra.

Nekoliko filmskih producentskih kuća trenutno razmatra Srbiju kao moguću lokaciju za snimanje i, u skladu sa tim, USAID radi sa lokalnim producijskim firmama kako bi razvio i realizovao promotivne strategije koje će dovesti dodatne produkcije u Srbiju, čime će se povećati prihodi, broj radnih mesta i stvoriti bolji imidž Srbije.

Potencijal filmske industrije Srbije još jednom je potvrđen odlukom River Road Entertainment da snima modernu verziju

Šekspirovog dela "Coriolanus" u Srbiji. Ralf Fajns, koji je bio jedan od članova grupe koja je u julu mesecu očnjivala Srbiju i lokacije za snimanje, režираće i igrati glavnu ulogu u ovom filmu. Film je žanrovska tragedija koja je bazirana na životu legendarnog rimskog vođe, Gaiusa Martiusa Coriolanusa ali preseđena u moderno vreme. Snimanje će početi u martu 2009. godine.

"Za Srbiju ovo znači 10 miliona dolara direktnih investicija, skoro neograničen besplatni publicitet i priliku da se Beograd i Srbija prikažu svetu u značajnoj Holivudskoj A produkciji", istakla je Ana Ilić koja je na čelu sektora filma i produkcije u USAID Projektu za razvoj konkurenčnosti. Ovaj USAID projekat je sarađivao sa srpskom producentskom kompanijom "Work in Progress" kako bi osigurali realizaciju ovog projekta u Srbiji. "Ralf Fajns, Frank Hildebrand, producent, i Mark Gerati, scenograf, bili su impresionirani raznolikošću lokacija dostupnih u Beogradu kao i profesionalnošću srpske produksijske kuće "Work in Progress".

U Njujorku "mrsna" prodaja proizvoda iz Srbije

Kompanije iz Srbije su, na 54. "Sajmu fine hrane" (Fancy Food Show) održanom ovog leta u Njujorku, impresionirali kupce do te mere da su ugovorenim poslovima vredni preko pet miliona dolara. Izlagaci iz Srbije su pod sloganom 'Natural Serbia' (Prirodna Srbija) predstavili šumske pečurke, čuvene maline, voćne džemove i sokove i druge proizvode vrhunskog kvaliteta. Foodland, Igda impreks, ITN, Jugprom, Marni, ML Company i Sicoberry su neke od kompanija koje su učestvovali na ovom sajmu, koji godišnje privuče na hiljadu izlagачa iz celog sveta i preko 20.000 predstavnika proizvodnje delikatesa, specijalizovanih malo-

prodaja hrane, supermarketa, restorana i drugih srodnih biznisa. Ministarstvo poljoprivrede je, u organizaciji SIEPA, obezbedilo finansijsku podršku za nastup na sajmu, a USAID Agrobiznis projekat je obezbedio tehničku pomoć u pripremi izlagачa iz Srbije da posluju u SAD, kao i organizaciji sastanaka sa potencijalnim kupcima za vreme trajanja sajma.

USAID Agrobiznis projekat je od februara ove godine obezbedio poljoprivrednim izlagачima iz Srbije učešće na pet međunarodnih sajmova. Kao rezultat toga, očekuje se prodaja proizvoda iz Srbije u vrednosti od 36 miliona dolara, od čega je 6 miliona

već ostvareno. USAID Agrobiznis projekat je omogućio i učešće proizvođača hrane iz Srbije na Svetskom sajmu

hrane u Moskvi ("World Food Moscow") koji je održan nedavno, od 23. do 26. septembra.

Veći izbor - veća efikasnost pri naplati dugova

U sadašnjem sistemu, od svakih 100 dinara duga samo jedan se naplati

Izvršitelji u poseti dužniku u vašem susedstvu

Reforme u Srbiji, nažalost, nisu doprinele boljem funkcionisanju sistema za naplatu dugova zbog čega potrošači trpe ozbiljne, negativne posledice. Stopa naplate dugova od 1,16% ne može se uporediti sa stopom od 35% u mnogim zemljama u okruženju, poput Makedonije, Bugarske i Mađarske.

"Većinu potrošača ne zanima kako funkcioniše naplata dugova, ali bi itekako trebalo da ih zanima", kaže Branko Radulović, asistent na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. "Nefunkcionalni sistemi naplate duga podstiču neodgovorno ponašanje koje škodi odgovornim potrošačima i preduzećima, kao i privredi u celini. Uzveši u

luga štite od korisnika koji mogu, ali ne žele da plate svoje račune."

Pošto su mogućnosti za naplatu dugova ograničene, prodavci nevoljno odobravaju kupovinu automobila, kućnih aparata i druge robe široke potrošnje na rate. Usled povećanog rizika i visokih troškova naplate dugova, banke ne mogu da odobravaju kredite uz kamatne stope uobičajene u ostaku Evrope. Konačno, nemogućnost preduzeća da sudskim putem naplate svoja potraživanja onemogućava privredni rast i razvitak čime se smanjuje konkurentnost Srbije i sputava razvoj snažne srednje klase.

Dijagnoza je nepovoljna, ali na sreću rešenje je na vidiku.

obzir trenutne niske stope naplate u Srbiji, uslovi kreditiranja daleko su goru nego što bi inače bili, tako da računi za komunalije i druge usluge sadrže skrivene, dodatne stavke kojima se pružaoci us-

Ministarstvo pravde i drugi priznati stručnjaci uvideli su ozbiljnost situacije, reforme proglašili prioritetom, i pokrenuli proces kojim će se sistem naplate dugova u Srbiji uskladiti sa međunarodnim standardima.

Uz pomoć USAID Programa za reformu stečajnog i izvršnog postupka, sedam stručnjaka iz Srbije posetilo je Bugarsku gde su iz prve ruke saznali kako funkcioniše tamošnji paralelni sistem profesionalnih izvršitelja koji rade pod strogim nadzorom Ministarstva pravde.

"Kada smo u Bugarskoj razgovarali o njihovim reformama, saznali smo da je javnost bila zabrinuta da će doći do zloupotreba i neregularnosti ako se privatnicima dozvoli da sprovode izvršenja. Međutim, pokazalo se da je rezultat ove reforme uspostavljanje profesionalnosti, efikasnosti i zadovoljstva svih korisnika usluga, dok su problemi bili minimalni. Pokazalo se da je raniji neefikasan i neureden sistem zapravo bio taj koji je podsticao kršenje zakona", kaže sudija Vrhovnog suda Srbije Snežana Andrejević, član grupe koja je posetila Bugarsku.

Poboljšanje stepena naplate dugova nije univerzalni lek, ali se iz iskustva drugih zemalja

vidi da je imalo značajan pozitivan uticaj na poslovno okruženje, a - što je još bitnije - može da bude važan korak ka poboljšanju životnog standarda i finansijske sigurnosti građana.

"Kada bi naša banka mogla da naplati 30% neizmirenih dugova - što je standard u regionu - ostvarili bismo značajne uštede koje bi se direktno prenele na naše klijente i preduzeća u obliku pristupačnijih, jeftinijih kredita, što podrazumeva i niže kamate", rekla je Aleksandra Miroslavljević, rukovodilac Odeljenja za rešavanje problematičnih kredita u Rajfajzen banci a.d. Beograd.

"Ministarstvo pravde Srbije zaslužuje sve pohvale što je ovom značajnom pitanju dalo prioritet i donelo odluku o imenovanju formalne radne grupe koja do kraja septembra treba da završi nacrt novog zakona. Ova radna grupa trenutno radi na tome da u zadatom roku pripremi jedan dobar propis za Srbiju", navodi Milo Stevanović, direktor Programa za reformu stečajnog i izvršnog postupka.

Neefikasan sistem naplate dugova nepovoljan je i za preduzeća i za građane. Na sreću, stvari se sada kreću u pravom smeru.

"Što je jednom smeće, drugome je blago"

Svima se to dešava. Vozimo se i divimo predivnoj prirodi u Srbiji, kad odjednom - eto ga - umesto čiste, planinske vode koja se slije niz stene - plastične boce, kese i drugo smeće nabacano na gomilu i visi sa drveća pored reke. Ali ako "zeleni" preduzetnici u Srbiji budu bili

uspešni, ovo može postati pazar iz prošlosti.

Ovi poslovno orientisani ljudi vide dinare izrađene od reciklirane plastike. I nisu preduzetnici jedini koji prate taj trend. Opštine kao što je Kruševac su, takođe, počele da gledaju na smeće na potpuno drugačiji način. Opština

košta para da otpad odlaže na deponiji. A i deponije imaju ograničen kapacitet. Odvajanjem stvari kao što su plastika, aluminijum, karton i staklo koji mogu ponovo da se iskoriste od ostalog otpada, moguće je ubiti dve muve jednim udarcem - smanjiti troškove odlaganja i stvoriti

prihode prodajom tih materijala firmama koje ih recikliraju u nove proizvode.

Firma "Nikolo" Nikole Kotura se sa problemom plastičnog otpada nosi na drugačiji način. Svaki put kada se napravi plastični proizvod, sitni komadi plastike završe na podu farbice. Kada se počiste,

Najbolja stvar sa reciklažom je da je ona dobitak za sve. Evo primera plastične boce radi ilustracije:

Prvi scenario:

- 1) Plastična boca je napravljena od naftnog materijala koji nije ponovo upotrebljiv
- 2) Bocu kупи kompanija koja je napuni tečnošću
- 3) Potrošač je kupi i popije tečnost
- 4) Potrošač baci bocu u smeće (ili još gore u prirodu)
- 5) Smeće se prikupi i odloži na deponiju
- 6) Boca stoji na deponiji i do hiljadu godina.

Drugi scenario:

- 1) Boca je napravljena od materijala koji se može reciklirati
- 2) Bocu kупи kompanija koja je napuni tečnošću
- 3) Potrošač je kupi i popije tečnost

- 4) Potrošač odloži bocu u kontejner za reciklažu
- 5) Boca je prikupljena
- 6) Boca je prodata firmi koja je reciklira
- 7) Rekonstruisana boca se proda proizvođaču pića
- 8) Boca se napuni i proda(ceo proces se ponavlja).

Drugi scenario je ono što nazivamo zatvorenim ciklusom. Pored brojnih prednosti za životnu sredinu, ono što košta novca - sada stvara novac i otvara nova radna mesta! Putem nedavno završenog Programa revitalizacije zajednica demokratskim delovanjem, USAID je saradivao sa brojnim preduzetnicima i opštinama na podršci različitim fazama procesa reciklaže.

Uspeh sa juga Srbije

Za mnoge prve asocijacije na jug Srbije su velika stopa nezaposlenosti, politička nestabilnost, siromaštvo i Koordinaciono telo. Ono što se često previđa su netaknuta priroda sa krajolicima pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju. I ako se vlasnici firme Natural Food iz Bujanovca budu pitali, ljudi će na južnu Srbiju uskoro misliti kao na oazu odličnih prirodnih proizvoda.

Originalni recepti od organskih proizvoda od jeseni i u Beogradu

Jedna od najperspektivnijih prehrabrenih firmi je 'Natural Food'. Firma se bavi otkupom, preradom i pakovanjem šumske pečurake, šampinjona, šumskog voća i drugog lekovitog bilja. Glavni izvor prihoda je, prerada i izvoz šumske pečurke Boletus edulis, izuzetno cenjenog kvaliteta po čemu je ovaj kraj poznat, u Austriju, Italiju i Nemačku. Prema biznis planu, tokom 2008, 'Natural Food' planira da poveća kapacitete proizvodnje šampinjona. Kombinacijom donacije USAID Programa ekonomске sigurnosti od 20.000 dolara i sopstvenih sredstava kompanija će izgraditi 3 nove komore za gajenje šampinjona tokom tekuće godine. Firma zapošjava 15 ljudi, a u vreme sezone preko 1.200 ljudi je uključeno u proces branja i otkupa na teritoriji Pčinjskog i Jablaničkog okruga.

Jedinstvene pečurke iz Srbije dostižu visoke cene na tržištima Zapadne Evrope

"Strateški plan firme je da zadrži vodeće mesto na postojećim tržištima, ali i osvoji nova, pre svega Beograd, kao i da proširi assortiman proizvoda, kao što su pekmez, slatka, kompoti, smrznuto i sušeno voće", kaže Oliver Varagić, vlasnik firme. Od jeseni, Beogradani će imati priliku da uživaju u specijalitetima Natural

Food, uključujući i nove proizvode koje će kompanija uskoro lansirati jer Oliver planira otvaranje maloprodajnog i distributivnog centra svojih proizvoda u Beogradu (Blok 38). Svi proizvodi se prave po originalnim, starim receptima, potpuno su prirodni i bez ikakvih vestaćkih dodataka.

ovi komadići mogu da se bace u smeće ili mogu ponovo da se iskoriste u izradi novih proizvoda. I tu nastupa Nikola.

Nikola je uzor za nove "zelene" preduzetnike u Srbiji. Sa 27 godina, Nikola je, svoje

malo preduzeće pretvorio u jednu od retkih firmi u Srbiji koje imaju zatvoren ciklus reciklaže. Plastični otpad koji prikuplja od proizvođača prerađuje se u nove proizvode, uglavnom boce za hemikalije i

zatvarače. USAID mu je, sa ciljem da podrži ovu inicijativu, obezbedio opremu za recikliranje vrednu 25.000 dolara koja je bila potrebna za proširenje poslovanja. Danas njegova jedinstvena fabrika za reciklažu zapošljava deset radnika i otvara posebne mogućnosti za socijalno ugrožene grupe kroz mrežu za prikupljanje plastičnog otpada u saradnji sa partnerima iz čitavog Rasinskog okruga.

Nikola nam je nedavno rekao da posao napreduje i da sada izvozi u Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Makedoniju. I profit je porastao dva i po puta od 2006. Kako bi izrazio svoju zahvalnost zajednici, Nikola je izgradio mali park do svoje fabrike. Ono što je nekada bilo parče zemlje gde su ljudi bacali smeće, Nikola je pretvorio u dečije igralište "Carica Milica". A za svaku tonu plastičnog otpada koje reciklira - on zasadi po jedno drvo. Od nedavno je počeo da poziva učenike iz škola da dođu da se igraju u parku i da u interaktivnom okruženju uče o dobrobitima reciklaže.

USAID Program za reciklažu i alternativno zapošljavanje je, u južnoj i centralnoj Srbiji, sklopio partnerstvo sa 13 opština kako bi se realizovalo 19 projekata reciklaže čija je ukupna vrednost preko 600.000 dolara (430.000 dolara sredstava USAID /75.000 dolara doprinos lokalne zajednice). Ovi projekti: opštinsko prikupljanje materijala za reciklažu; prerada plastike; ponovno korišćenje drvnih otpadaka i recikliranje drugih proizvoda pomogli su ne samo zaštitu prirodne sredine, nego i otvaranje novih radnih mesta.

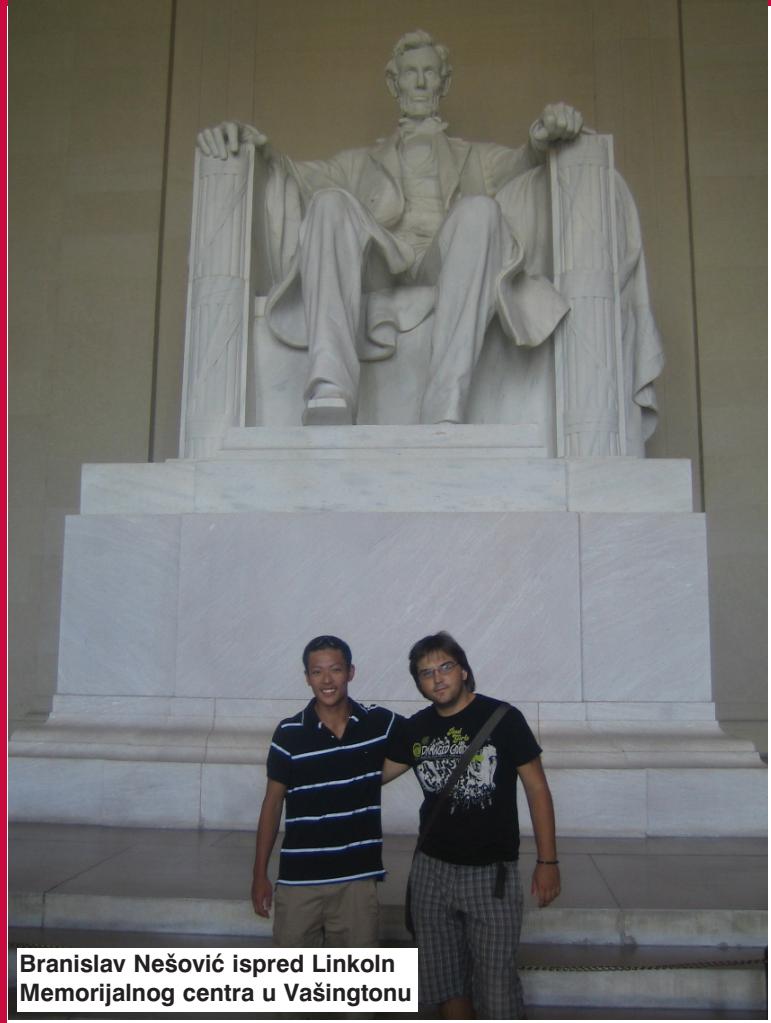
Kako i drugi preduzetnici idu Nikolinim stopama, biće sve više radnih mesta, manje smeća i jedan zadatak manje u pripremama za ulazak u EU. Nikola smatra da će njegov posao značajno napredovati kada budu usvojene zakonske regulative koje se odnose na prikupljanje i recikliranje otpada. U međuvremenu, njegov park raste drvo po drvo. Više o Nikolinoj firmi možete saznati na www.nikoloplast.com.

Nikola Kotur pretvara otpad iz sebe u proizvode koje vidite u njegovim rukama

"Ambasadori" Srbije idu u Ameriku

Studenti imaju priliku da okušaju život u Sjedinjenim Američkim Državama

Branislav Nešović ispred Lincoln Memorijalnog centra u Vašingtonu

Dok vi čitate ovaj članak 36 studenata iz cele Srbije završava prvi mesec svog studentskog života na univerzitetima u Sjedinjenim Američkim Državama, a sve to zahvaljujući razmeni studenata koju finansira američki narod. Program razmene je proširen zahvaljujući uspehu prošlogodišnjeg programa u okviru kojeg je 21 student iz Srbije pohađao američke univerzitete. Ovi su studenti napreduvani akademski i u isto vreme bili nezvanični "ambasadori" Srbije.

Prošlogodišnji učesnici vratili su se puni hvale o svom periodu studija 'preko bare'. Kada smo ih pitali o iskustvima, njihovi komentari rekli su nam sve: "Ovo je za mene bilo životno iskustvo. Ne bih ga menjao ni za šta na svetu. Stekao sam mnoga znanja i iskustva, ali što je još bitnije, sreća sam neke divne ljudi,"

da se osećaju kao kod kuće i imaju visoka očekivanja od naredne akademske godine. Uzbudeni su što će predstavljati Srbiju i željni da nauče više o američkoj kulturi i univerzitskom sistemu.

Branislav Nešović koji studira na "American University", na katedri za međunarodne odnose u Vašingtonu, Distrikta Kolumbija, kaže da za njega, kao studenta međunarodnih odnosa "nema boljeg mesta da se proveđe godina od Vašingtona, političkog centra, centra međunarodnih odnosa i sedišta mnogih međunarodnih organizacija." Njega je iznenadilo koliko su njegove kolege studenti zainteresovani da nauče više o Srbiji i Kosovu. "Budući da ja potičem sa Kosova, pokušavam da im pomognem da bolje razumeju ovo pitanje." Branislav uživa u činjenici da je u američkoj prestonici baš sad u doba izborne kampanje: "Divno je čuti kako američki studenti percipiraju kandidate za budućeg predsednika i neke od glavnih tema kampanje." Branislav kaže da i pored mnogo literature koju mora da iščita za svoja predavanja, koja mu se inače dopadaju zbog svoje interaktivne prirode, ipak nalazi vremena za istraživanje Vašingtona koji ga, kako kaže, puno podseća na neke od evropskih gradova. Za sam program kaže da će pokušati da izvuče maksimum iz svojih kurseva i podeli ono što je saznao sa svojim kolegama u Srbiji. "Već osećam jak uticaj ovog načina obrazovanja i kulturne razmene", kaže on.

Stefan Goranović koji studira žurnalistiku i lingvistiku na Illinois State University napisao nam je da već u potpunosti uživa u visokom nivou interakcije između profesora i studenata i oseća da se odlično uklapa: "Nikada nisam očekivao tako topao doček - od profesora, vannastavnog osoblja, amerikanaca i familije domaćina... Mislim da sam odlično prihvaćen i jedino mi nedostaju moja porodica i

moji prijatelji."

Dok Nikola Baković koji je sada na University of Missouri shvata svoje studije istorije vrlo ozbiljno, on je posvećen i ispunjenju svoje uloge ambasadora kulture: "Koristim svaku moguću priliku da predstavim svoju zemlju drugim narodima. Iz tog sam razloga poneo nekoliko srpskih zastava, fotografije iz Srbije, promotivne majice i slično."

Dragana Ristić, koja je inače student na Kragujevačkom univerzitetu, a sada studira na Koledžu za engleski jezik i književnost u Pensilvaniji, napisala nam je da je zauzeta aktivnostima upoznavanja univerziteta, vannastavnim aktivnostima i upoznavanjem ma-

log grada u kojem je njen univerzitet smešten, i sve to i preno što su predavanja započela. "Zaista sam uzbudena zbog svog boravka ovde i sigurna sam da će ovo biti jedno divno iskustvo."

I na kraju, Dragomir Milovanović, koji studira biohemiju na Indiana University u Pensilvaniji napisao nam je da se privikava na američku birokratiju koja je, prema njegovom rečima "U stvari mnogo jednostavnija ovde." Za sada se trudi da svoju sobu u studentskom domu načini udobnijom tako što će joj dati svoj pečat, jer se po dolasku osetio kao da je "ušetao u neki film" kada je ušao u praznu sobu i shvatio da će tu živeti godinu

globalno razumevanje i mir u svetu. I dok strani studenti imaju priliku da studiraju i saznavaju više o životu u Americi, Amerikanci takođe imaju priliku da saznavaju više o stranim kulturama. Ovaj program, FORECAST program razmene, pokriva sve troškove za studente koji će provesti godinu dana osnovnih

studija u Americi. Studenti se za program prijavljuju preko World Learning sa sedištem u Srbiji koji sprovodi ovaj program za USAID, a bivaju izabrani u skladu sa izbornim kriterijumima. Za više informacija o samom programu i načinu prijavljivanja molimo vas posetite web sajt: www.worldlearning.org.yu.

Stručnjaci iz Srbije imaju priliku da podele iskustva sa kolegama "preko bare"

Studenti iz Niša, Beograda, Novog Sada i Čačka sa kolegama studentima u Tenesiju

Tokom oktobra, u okviru programa 'Community Connections', prve dve grupe stručnjaka iz Srbije iz oblasti seoskog turizma i iz oblasti omladina i sport sleteće u Sjedinjene Američke Države. Tamo će prva grupa upoznati organizaciju domaćina u La Krosu u Viskonsinu, a druga u Šarlotu u Severnoj Karolini. Deset stručnjaka iz svake tematske grupe iz Srbije će tokom tri nedelje raditi sa američkim stručnjacima iz svoje struke u lokalnoj zajednici u Americi, kako bi podelili iskustva i kulturu i stečeli uvid u to kako se ovi poslovi obavljaju u Americi. Kao što je jedan učesnik primetio, "ovo će biti odlična prilika da se vidi i nauči kako se uspostavljaju veze i zajednički ciljevi između institucija u državnom, privatnom i nevladinom sektoru i koji su rezultati ovakvih veza, kako bi se sve to primenilo na sličan način između institucija u našoj zemlji".

U prvoj polovini 2009. godine grupe stručnjaka iz sektora marketinga, podrške zapošljavanju mladih, poljoprivrednih zadruga i udrugovanja i opštinskih savetnika za lokalni ekonomski razvoj će takođe putovati za Ameriku.

Ambasador Sjedinjenih Američkih Država u Srbiji Kameron Manter je tokom

Učesnici programa 'Community Connections' u poseti Vašingtonu

zvaničnog otvaranja "Community Connections" programa izjavio: "Mi verujemo da Srbija ima veliki potencijal u svakoj od ovih oblasti." Takođe je dodao da je oduševljen što će, kroz ovaj program, više Amerikanaca imati priliku da upozna Srbiju i ljudе iz Srbije. Učesnici programa "Community Connections" boraviće kod američkih porodica i

imaće mogućnost da u Americi učestvuju u praktičnoj obuci u svojoj struci. Svi troškovi pokriveni su programom koji, putem USAID, finansira američki narod. Za više informacija o programu ili prijavama, kontaktirajte organizaciju koja sprovodi ovaj program, World Learning u Srbiji ili posetite web sajt: www.worldlearning.org.yu.

LOZNICA - LIDER U RAZVOJU ZAPADNE SRBIJE

Intervju sa gradonačelnikom Loznice Vidojem Petrovićem

Gradonačelnik Loznice Vidoje Petrović

Loznica ostvaruje svoju viziju. Na putu je da postane privredni, turistički i kulturni centar zapadne Srbije. "Novi projekti su već spremni, mnoge stvari koje su važne nisu još medijski propraćene, ali siguran sam da će Loznica biti lider ovog dela zapadne Srbije. Danas je Loznica grad koji svakim danom raste. Mladi ljudi se vraćaju, a mi želimo da im i kroz institucionalni okvir Kancelarije za mlade pružimo podršku, kao i kroz veliki broj pripravnika koje finansira lokalna samouprava", kaže gradonačelnik Vidoje Petrović.

Gradonačelnik ukazuje i na izgradnju pešačke zone, sportskih terena, dečijih igrališta, gradskog kupališta, lokalnih puteva i mostova u seoskom području, kao i na projekte koji su veoma vidljivi i koje građani sa zadovoljstvom prihvataju. Kao još jedan korak u unapređenju kvaliteta života na koji Lozničani mogu da računaju, gradonačelnik Petrović ističe osnivanje Opštinskog uslužnog centra. "Time što smo osnovali Opštinski uslužni centar, uz pomoć USAID, kvalitet usluga koje opština pruža poboljšan je za 100%. Nema više redova, odlaska do pošte i natrag, i tome sličnih komplikacija. Sve se obavlja na jednom mestu za samo nekoliko minuta. Sva naša odeljenja zastupljena su u okviru ovog centra, tako da su građanima na jednom

mestu dostupne sve neophodne informacije i usluge."

Loznica je ostvarila najbolje rezultate na polju ekonomskog razvoja. "Lokalni ekonomski razvoj definisan je kroz 61 projekat. U trenutku otvaranja prvog konkursa Nacionalnog investicionog plana i zahvaljujući postojanju Akcionog plana, koji smo izradili u saradnji sa USAID Programom za podsticaj ekonomskom razvoju opština (MEGA), konkurisano je sa velikim brojem projekata. Od toga, 28 projekta je odobreno za realizaciju u vrednosti od 11,2 miliona evra. Industrijska zona, lokalni putevi, gasifikacija, rekonstrukcija biblioteke, izgradnja sportskih hala, dečijih igrališta i sportskih terena su samo neki projekti odobreni iz Nacionalnog investicionog plana. Takođe, dolazak kompanije "Golden lady" koja će otvoriti 1000 novih radnih mesta je nešto što je zaista veoma bitno," objasnio je gradonačelnik.

Formiranjem Kancelarije za Lokalni ekonomski razvoj i stručnim usavršavanjem zaposlenih, kroz zajednički projekat USAID i opštine Loznica formiran je tim koji radi na privlačenju investicija, pripremi i realizaciji projekata, promociji kreditnih linija Fonda za razvoj, saradnji sa privrednicima, marketingu opštine. Danas Loznica ima 270 kredita iz Fonda za razvoj, veliki broj realizovanih projekata i projekata u fazi real-

Šta je Projekat za podsticaj ekonomskog razvoja opština (MEGA)?

Projekat za ekonomskom razvoju opština je program za lokalni ekonomski razvoj započet u oktobru 2005. godine. Cilj ovog programa je razvijanje kapaciteta lokalnih jedinica i lokalnih privrednih grupa radi bržeg ekonomskog razvoja i stvaranja novih radnih mesta, pružanje podrške u uvodenju novih koncepta i veština, stvaranje pozitivne poslovne klime koja će omogućiti razvoj privatnog sektora. Zadatak programa MEGA je da pruži podršku jedinicama lokalne samouprave u:

- Otvaranju novih radnih mesta;
- Osnivanju novih firmi i preduzeća;
- Privlačenju investicija;
- Osnivanju partnerstava javnog i privatnog sektora.

Opštine koje saraduju sa MEGA programom već su postigle značajan uspeh: 350 miliona evra direktnih investicija u 2006. i 2007. godini, 6.000 novih radnih mesta, i 270 novih preduzeća.

izacije, pozitivan imidž. "Studijska putovanja, nastupi na sajmovima investicija, koje je organizovao USAID, omogućila su sticanje pozitivnih iskustava koja se mogu koristiti u delokrugu rada lokalne samouprave", objasnio je gradonačelnik.

Gradonačelnik kaže da je efikasna komunikacija sa privatnim sektorom ranije nedostajala: "Formiranje Zone unapredjenog poslovanja" do prinelo je intenzivnjoj komunikaciji sa preduzetnicima i uspostavljanju bolje saradnje. Budućnost grada će promeniti projekt Industrijske zone koji treba da obezbedi oko 3.500 novih radnih mesta. Pomoć USAID je bila velika - od davanja konsultantskih usluga, privlačenja investicija pa do dodele granta za izgradnju vodovodne mreže".

Za dve godine broj nezaposlenih na evidenciji Nacionalne službe zapošljavanja spao je sa 15.782 (februar 2007.) na 11.987 (jul 2008.). U periodu 2005.-2008. godine u grad Loznici došlo je 270 kredita iz Fonda za razvoj koji su obezbedili nova radna mesta za preko 1.369 građana, do

velikog ulaganja u infrastrukturu koja stvara povoljne uslove za dolazak investicija, do proširenja postojećih privrednih subjekata i otvaranja novih preduzetničkih radnji, registracije preko 7.500 poljoprivrednih domaćinstava i promocije turističkih potencijala.

Najvažnije je ipak mišljenje građana. Snežana Alimpić, službenica u velikoj transportnoj firmi kaže: "U protekle 4 godine renovirana je bolница, urađena je pešačka zona i ja sada sa detetom mogu nesmetano da šetam, asfaltiran je veći deo grada što je važno za funkcionisanje saobraćaja. Napravljen je olimpijski bazen koji pre nismo imali, dolaze investitori, a samim tim se povećavaju i šanse za zapošljavanje. Infrastruktura, vodovod, ulično osvetljenje, parkovi za decu - sve je to sada rekonstruisano. Imam nadu da će sutra pronaći bolji posao i da će i moje dete jednog dana pronaći svoje mesto ovde, a ne da odlazi u Beograd ili još dalje u potrazi za posлом i boljim životom. Svi imamo više optimizma jer konačno vidimo da stvari idu u dobrom pravcu."

Budućnost dece iz Loznice je svetla

Korporativna društvena odgovornost sve popularnija u Srbiji

Korporativna društvena odgovornost spada u fraze koje se često spominju, mada nikome nije jasno šta to zapravo znači. Jednostavno objašnjenje bi bilo da je to koncept koji podrazumeva da kompanije uzimaju u obzir interes državljanstva tako što preuzimaju odgovornost za uticaj sopstvenih aktivnosti na kupce, dobavljače, zaposlene, deoničare, zajednice i druge interesne grupe, kao i životnu sredinu. To je, takođe, proces u kojem kompanije saraduju sa raznim interesnim grupama u društvu, a koje mogu, ali i ne moraju značajno uticati na njihovo poslovanje kako bi ispunili ne samo građanske dužnosti, već ih prevazišli radi izlaženja u susret potrebama zajednice.

Zvući predobro?

Kompanije u SAD i Evropi su davno shvatile da srećni i zdravi radnici i dobri odnosi sa zajednicom u kojoj rade, žive i prodaju svoje proizvode ili usluge ne ostaju nezapaženi. Drugim rečima, kompanije imaju višestruke koristi ako njihovo poslovanje prevazišli njihov neposredni, kratkoročni profit. Ako je kompanija dobar sused, njena reputacija se popravlja. A u situacijama kad su svi ostali aspekti jednaki, ljudi će radnike kupiti od dobrog nego od nemarnog suseda.

Ohrabruje činjenica da kompanije u svim sektorima u Srbiji prepoznaju potrebu za izgradnjom čvršćih spona i izvesno je da ima prostora za novi, strateški i dugoročni savez društveno odgovornih kompanija. Na kraju krajeva, dobro isplanirani strateški i koordinirani napori mogu imati daleko veći

U toku je konkurs za ovogodišnju, drugu po redu VIRTUS nagradu za korporativnu filantropiju, koju realizuje Balkanski fond za lokalne zajednice u saradnji sa USAID i Gradom Beogradom. Konkurs je otvoren do 8. oktobra 2008. godine. Detaljni uslovi konkursa, kao i formulari za prijavljivanje, dostupni su na zvaničnoj web prezentaciji nagrade - www.bcif.org/virtus.

uticaj nego jednokratni, ad hoc naporci pojedinačnih kompanija ili organizacija. Iz tog razloga SMart Kolektiv, kao važna organizacija koja se bavi korporativnom društvenom odgovornošću u Srbiji, uz pomoć Instituta za održive zajednice i USAID, prevazišla okvire korporativne društvene odgovornosti i stvara šanse za nove saveze.

Jedna od inicijativa je i nedavno osnovan "Forum poslovnih lidera Srbije" koji predstavlja prvi savez društveno odgovornih kompanija u Srbiji. Forum je pokazao da su spremni da integriru društvene, etičke i ekološke faktore na dobrovoljnoj bazi, kao i da rade na daljem unapređenju društva kroz saradnju s neprofitnim organizacijama, državnim institucijama i drugim zainteresovanim stranama. "Očekujemo da će ovo biti zlatno doba filantropije u Srbiji. Ne možemo reći da oni koji imaju novca nemaju interes da dokažu da tranzicija nije prelaz u surovine, već u društvo solidarnosti u kojem će privatni sektor pokazivati pažnju prema lokalnoj zajednici i građanima", rekao je potpredsednik Vlade Božidar Đelić.

Projekat Erste Banke "Avantura Cooltura", čija je svrha bila da motiviše učenike VI razreda beogradskih osnovnih škola posredstvom kulturnih i sportskih događaja dobio je nagradu za "Najinovativniji projekat."

Kompanije iz Srbije preuzimaju vođstvo

Iz grupe malih i srednjih preduzeća sa pedeset zaposlenih, Alfa-Plast iz Temerina jedan je od dobitnika VIRTUS nagrade za 2007. godinu. Alfa-Plast podržava lokalnu neprofitnu organizaciju 'Vodomar 05', sa kojom je obeležen prošlogodišnji 17. oktobar - Svetski dan gladnih. U okviru obeležavanja, na pijačnom trgu u Temerinu postavljen je stand gde su svi ljudi

Kompanije se udružuju sa NVO - mladi ekolozi u Eko kampu

dobre volje mogli da svojim prilogom pomognu najugroženijim sugrađanima. Sakupljeni prilozi su, preko Crvenog krsta Temerin, preusmereni na adrese ljudi kojima je ova pomoć neophodna. "Dodela Virtus nagrada je važan događaj za sve građane, jer je reč o odabiru najboljih među onima koji čine dobro za druge ljudi. Mi se dugo bavimo razvojem filantropije koja nije nestala ni u najtežim vremenima u Srbiji. Poslovni sektor dosta ulaže, ali mnogo toga ostaje sakriveno. Zato smo ustanovili Virtus nagrade kako bi promovisali kompanije koje rade za opšte dobro, ali i podstakli druga preduzeća da urade više na ovom planu", istakla je Svetlana Logar, predstavnica Balkanskog fonda za lokalne inicijative.

Firma Alfa-plast nije usamljen primer spremnosti kompanija iz Srbije da se društveno odgovorno ponašaju; RTV B92 osvojio je nagradu za inicijative poput podrške izgradnji "Sigurne kuće" za žene žrtve nasilja i organizovanja akcije prikupljanja krvi od dobrovoljnih davalaca. Hemofarm je, takođe, dobio priznanje u kategoriji "Dugoročnog partnerstva između profitnog i neprofitnog sektora" za rad na pružanju podrške opštini Vršac.

Žene i finansijsko planiranje - zašto je planiranje važno? Manje žena štedi, ali one koje štede, štede više.

Dosta toga je napisano o brojnim razlikama između muškaraca i žena na tržištu rada. Analizirane su profesije za koje se tradicionalno odlučuju, trajanje radnog veka, vreme provedeno na jednom radnom mestu i plate. Međutim, malo se zna o rodnim razlikama u pogledu ciljeva nakon penzionisanja i štednje za penziju.

Ovo je važno pitanje u Srbiji, budući da žene, mereno u procentima, obično rade na poslovima koji zahtevaju niži nivo stručnosti i obrazovanja, što sa sobom nosi i niže plate. To ima za posledicu da su, u poređenju sa muškarcima, žene slabije pripremljene za penziju u finansijskom smislu,

a s obzirom na niže zarade tokom radnog veka, njihova ušteđevina za penziju je skromnija.

Prema najnovijem izveštaju Narodne banke Srbije o sektoru dobrovoljnih penzijskih fondova, ukupno 91.932 muškaraca koristi usluge ovih fondova, dok broj žena iznosi svega 55.680. Kako je broj muškaraca koji štedi kroz ove fondove veći, iznos njihovih doprinosa jednak je 2.2 milijardi dinara, dok je iznos sredstava koje su akumulirale žene 1.5 milijardi dinara. Zanimljiv podatak je da su žene u Srbiji bolje štediše od muškaraca. Prosečan iznos sredstava na individualnim računima je 24.155 dinara kod muškaraca i

36.860 dinara kod žena.

Međutim, broj žena koje koriste usluge dobrovoljnih penzijskih fondova još uvek je mali. Finansijska edukacija može pomoći ženama da shvate da je veće učešće u donošenju finansijskih odluka u domaćinstvu u njihovom najboljem interesu. Imajući u vidu duže očekivano trajanje života žena i veću verovatnoću da će ostati udovice, odgovarajuće finansijsko planiranje je veoma važno.

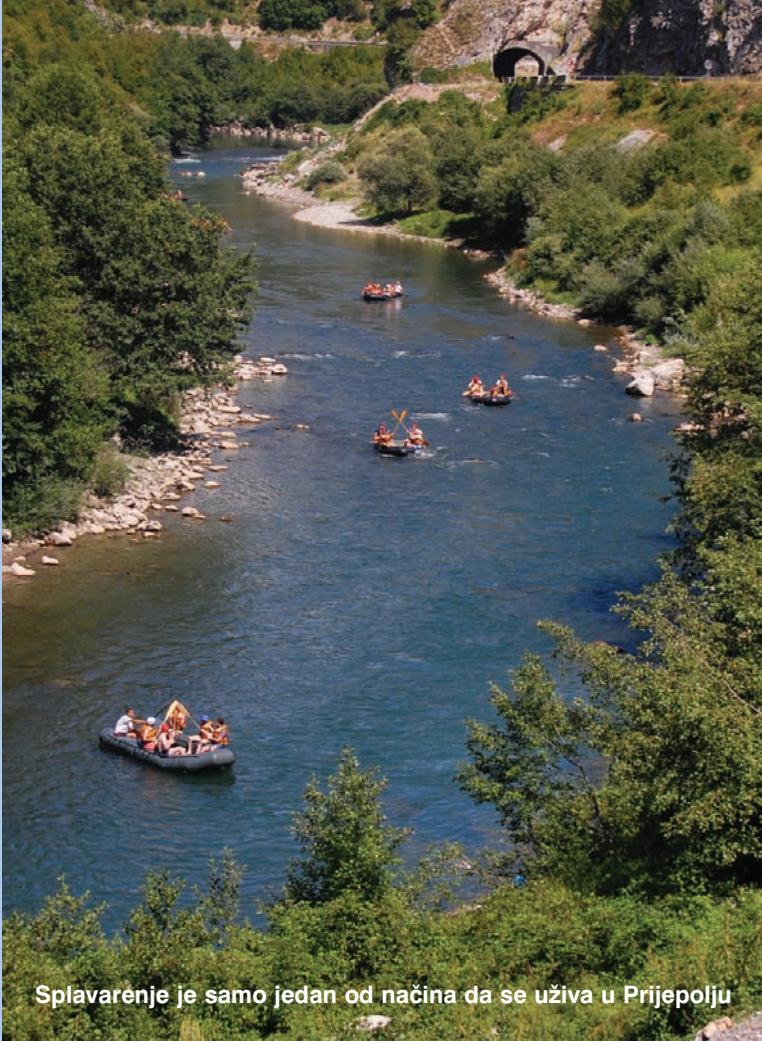
Narodna banka Srbije vrši nadzor nad društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, u cilju obezbeđivanja sigurnog i stabilnog ambijenta za penzijsku

Nakon čitavog radnog veka, penzija treba da bude provedena u radosti

štедnju. USAID pruža podršku Narodnoj banci Srbije u razvoju modernih tehnika nadzora koje doprinose većoj sigurnosti te štednje. Za više informacija o dobrovoljnim penzijskim fondovima, štednji i različitim mogućnostima štednje za starost, građani Srbije mogu da posete web sajt Narodne banke Srbije - www.nbs.rs, ili da besplatno pozovu njen Informativni centar, na telefon: 0800-111-110.

"Dotaknite belinu Prijepolja"

Splavarenje je samo jedan od načina da se uživa u Prijepolju

Vrelo života, vrelo duhovnosti, vrelo adrenalina i vrelo zabave su četiri prirodne lepote i atrakcije Prijepolja i njegove okoline kojima se ovaj kraj ponosi. Ovde ima mesta za svakoga: planinare, avanturiste, izviđače, istraživače i ostale ljubitelje prirode. "Dotaknite belinu Prijepolja" - slogan je turističke ponude ovog kraja koji dočarava čistotu ovog predela. Čuvena freska Mileševa Beli Andeo, očuvana priroda, slikovit kraj sa atraktivnim vodopadima i vodenicama, nemirni bukovi reke Lim, osunčani pašnjaci i livade i topla dobrodošlica gostoljubivih domaćina osvojiće srce svakog posetioca.

U ovom kraju, koji je bio poznat po jakoj tekstilnoj industriji, posle procesa privatizacije velikih državnih firmi mnogi su ostali bez posla. U potrazi za poslovima koji će ekonomski nadomestiti nedostatak jake privredne grane i omogućiti upošljavanje radne snage, njeni meštani su se preorijentisali na razvoj i promociju seoskog turizma. Zahvaljujući

prirodnim lepotama kojim ovaj kraj obiluje, Prijepolje ima sve preduslove za profitabilni razvoj ovog sektora. USAID Program ekonomske sigurnosti pomaže opštini u naporima da strateški promovše region kao atraktivnu turističku destinaciju kroz niz aktivnosti: organizaciju raznih vrsta obuke i studijskih putovanja za domaćine i predstavnike turističkih organizacija i udruženja u cilju razmene iskustava sa domaćinima koji se bave seoskim turizmom, učestvovanje na međunarodnim sajmovima i poboljšanje smeštajnih kapaciteta putem donacija.

Svadba Beograđana u Sopotnici sa sve svatovima i gostima....

Ovaj kraj su pre dvanaest godina prvi promovisali planinari, koji su u potrazi za novim prirodnim lepotama bili očarani krajem, i ostajali na noćenju kod lokalnih domaćina. Ljubinko Tmušić, jedan od domaćina iz Sopotnice, udaljene 17 km od Prijepolja, priseća se tih vremena: "Branka planinar je dovela prve goste pre

dvanaest godina. To tada nije bilo razvijeno kao danas. Sada imam više gostiju, dolaze mi i iz inostranstva", kaže Ljubinko, čija je kuća na 900 m nadmorske visine i dodaje "da sam znao da će se ovaj biznis ovako razvijati pre bih ulagao u smeštajne kapacitete nego u traktore". Kod ovog domaćina, koji je dobitnik srebrne medalje za najbolju rakiju kruškovaca u Srbiji na Poljoprivrednom sajmu 2003. godine u Novom Sadu, možete da ručate ako ste samo u prolazu i probate lokalne specijalitete, kao pitu od heljde, ovčije kise-lo mleko, kajmak i, naravno, rakiju. Cena punog pansiona je 1.200 dinara.

Lepoti Sopotnice nisu mogli da odole ni beogradski mladenci koji su tokom jula organizovali svoje venčanje u nedovršenoj crkvici tik uz Planinarski dom u Sopotnici i zabavili 70 gostiju organizujući Svadbarsku regatu rekom Lim. Za mnoge goste koji dolaze u ovaj kraj da posete manastir Mileševa i vide najveću kulturnu riznicu ne samo Prijepolja i Srbije, već i Evrope, fresku Beli Andeo, nezaobilazna je poseta i Muzeju Prijepolje, gde se od jeseni prošle godine nalazi stalna postavka NBA stara, rođenog Prijepoljca, Vlade Divca. "Od septembra 2007. do jula 2008. godine Muzej je posetilo preko 7.000 posetilaca, od kojih su mnogi stranci", kaže Slavoljub Pušica, direktor Muzeja.

Osvajači Mont Everesta iz Prijepolja vode evropske studente

Dragan Petrić, zamenik predsednika Planinarskog

društva "Kamena Gora" i Ilija Andrejić, alpinisti iz Prijepolja i osvajači najvećeg vrha na svetu, Mont Everest 2007. godine, profesionalno organizuju individualne i grupne ture u saradnji sa Turističkom organizacijom Prijepolja za mnoge sportske aktivnosti: od mirne i relaksirajuće šetnje planinskim stazama, do uzbudljivog planinarenja, paraglajdinga, raftinga.

17. jula smo ih zatekli na obali Lima kako vode grupu studenata iz 11 evropskih zemalja na splavarjanje. Studenti iz Španije, Slovenije, Rusije, Italije, Grčke, Češke, Holandije, Ukrajine, Poljske, Belgije, Nemačke stigli su u Srbiju i Sopotnicu preko evropske studentske asocijacije AEGEE i programa Letnji Univerzitet i proveli dve nedelje u našoj zemlji. "Ugostili smo 31 studenta iz Evrope ove godine", kaže Nikola Miladinović iz srpskog ogranka ove asocijacije, i dodaje "svako veče smo se družili i priredivali večeri nacionalnih običaja u Planinarskom domu u Sopotnici."

"Najviše mi se dopalo splavarjanje Limom, a sledeće godine ću ponovo doći u Srbiju na festival u Guču", kaže Jirka iz Češke. Karlosu iz Španije se najviše dopala Sopotnica.

Više o Prijepolju i okolini možete naći na sajtu Turističke organizacije Prijepolje www.turizamprijepolje.org.yu, Sopotnice www.sopotnica.org.yu, kao i na sajtu Turističke organizacije Srbije www.serbia-tourism.org, koja je uvrstila ponudu Prijepolja u svoje kataloge.

Bilo da je u pitanju penjanje ili odmor, Prijepolje nudi sve

Novinari Novog Pazara grade mostove između dve kulture

Promovisanje tolerancije kroz serijal o kulturnoj i verskoj riznici dva naroda

Zoran Maksimović intervjuje efendija Ramiza Hamidovića ispred Sultan Validine džamije u Sjenici

Grupe mladih i ambicioznih novinara i medijskih radnika iz Novog Pazara, pokrenula je serijal emisija "Riznica" o bogatom kulturno-istorijskom nasleđu dva naroda koji žive u ovom i okolnim gradovima, o prožimanju dve kulture i tradicije, suživotu, veri... Reč je o osam emisija koje govore o brojnim kulturno-istorijskim spomenicima, najstarijim srpskim manastirima, koji se nalaze upravo u tom delu Srbije, kao i o džamijama, veoma vrednom islamskom istorijskom nasleđu. Dve emisije su posvećene i muzičkom narodnom stvaralaštvu, odnosno horovima koji veoma uspešno neguju islamsku duhovnu muziku i srpske izvorne pesme.

"Kroz emisije koje radimo pokušavamo da na jedan pravi način predstavimo bogatstvo prožimanja dve kulture na ovim prostorima, pokušavamo da muslimanima približimo srpsku kulturu i tradiciju, a pravoslavcima islamsko kulturno-istorijsko

sko nasleđe, kao i da promovišemo poruke tolerancije koje zagovaraju obe vere" - kaže autor emisija novinar Zoran Maksimović i ističe da su one deo projekta "Kulturno-istorijsko nasleđe u službi tolerancije", koji je podržan od strane USAID putem Programa za podršku medijima, koji se sprovodi u saradnji sa IREX.

Prve emisije su već prikazane na obe televizijske stanice u Novom Pazaru koje su dobitne regionalne frekvencije i veoma su zapažene. U udarnim terminima emituju ih Regionalna TV "Novi Pazar" i televizija "Jedinство", a gledaoci mogu i da ih prate u repriznom terminu.

U ovom kraju "Riznicu" emituje i TV "Raška", a ona je distribuirana i mnogim televizijskim stanicama u Srbiji koje su pokazale interesovanje sa serijalom. Emitovaće se i na pokrajinskoj televizijskoj stanci "Super" u Vojvodini čiji program može da se prati preko "kabla" u celoj Srbiji - kaže autor emisija. Serijal ima i veb stranicu na kojoj mogu, za sada, da se pogledaju prve dve emisije, kao i delovi iz repotaža o horovima koji neguju tradicionalnu muziku dva naroda (<http://www.novipazar-info.com/>).

Prva emisija podsetila je na mnoge istorijske podatke o najstarijem sakralnom hrišćanskom objektu na Balkanu, Petrovoj crkvi, o čuvenim Sopoćanima, ali je bilo reči i o obnovi jedne od najstarijih srpskih svetinja, manastira Đurđevi Stupovi. U drugoj emisiji iz serijala "Riznica" dominare su priče o pravom dragulju islamske arhitekture Altun-alem džamiji, ali i ništa manje vrednim bogomoljama Arap i Lejlek džamiji. Emisije koje su u fazi pripreme, biće zapravo reportaže o takođe izuzetno vrednom kul-

turno-istorijskom nasleđu u susednim gradovima - najavljuje Maksimović.

U ekipi koja priprema emisiju je šest mladih i kreativnih ljudi, koji se smenjuju u zavisnosti od potreba i mogućnosti. Njihova ideja je da i posle završetka ovog projekta nastave sa realizacijom sličnih emisija, kojima bi promovisali bogatstvo razlika, suživot i mnoge druge vrednosti novopazarskog kraja.

Autor emisija i koordinator projekta Zoran Maksimović je novinar Regionalne radio-televizije "Novi Pazar", kao i saradnik nekoliko medija u Srbiji. Aktivan je u Sandžačkom odboru za zaštitu ljudskih prava. Stipendista je Stejt departmenta na IREX programu "Vera, tolerancija, zajednica", i dobitnik prestižne novinarske nagrade "Laza Kostić" Udruženja novinara Srbije u 2007. godini.

Zoran Maksimović, Haradin Licić i monah Pavle ispred manastira u pećini Crna Reka

Sremska televizija ima vodeću ulogu u informisanju regiona

Regionalna Sremska televizija pustila je svoj signal u etar u decembru 2001. godine. Danas je, na teritoriji koju pokriva, lider u informisanju. Ovaj uspeh može se u velikoj meri pripisati profesionalnom pristupu u izradi informativnog programa. Već nekoliko godina, kroz USAID Program podrške medijima, zaposleni Sremske televizije

pohađaju teorijske i praktične programe obuke zahvaljujući kojima su programi koje proizvode podjednako informativni i zanimljivi. Novinari, snimatelji, montažeri i drugi stručni kadrovi rade rame uz rame sa predavačima i odmah primenjuju novostećeno znanje. Rezultati su dobro poznati gledaocima širom regiona.

Ovako izgleda studio na Sremskoj TV

"Čizma glavu čuva, šubara je krasí"

Priča o šeširdžijskoj radnji SZR REA COOP čiji su vlasnici Eržebet i Andraš Redler iz Subotice, koji su sticajem okolnosti počeli da se bave izradom ovog korisnog ukrasa za glavu i time doprineli da se ovaj stari zanat sačuva od izumiranja

Kada je Eržebet, majka troje dece, postruci tekstilni tehničar, 1994. godine kostala bez posla kao tehnološki višak, razočarana i revoltirana zarekla se da više nikada neće uzeti u ruke pribor za šivenje. Ipak, na nagovor svog supruga i saradnika u poslu, prihvatile je pre nekoliko godina ponudu da izradi reklamne kape po porudžbini. Nakon dobro obavljenog posla, Andraš i Eržebet su napravili prve proračune za pokretanje posla i došli do zaključka da će uz malo materijalnog ulaganja i puno truda uspeti da pokrenu posao. Kreativnost i veština su dopunili znanjem stečenim iz starih stručnih knjiga i informacijama sa interneta. Radnju su osnovali i u posao krenuli uz pomoć kredita koji im je odobrila Opportunity banka, finansijska institucija sa sedištem u Novom Sadu čije je osnovno usmerenje pomoći i podrška malim preduzetnicima i svima onima koji to nameravaju da postanu.

Pre tri godine su se prvi put pojavili u javnosti, na subotičkom Inter-etno festivalu. Iako se reklamne kape i kačketi najlakše i najbrže proizvode i prodaju, Redleri više napora ulažu u usavršavanje tehnike izrade šešira od prirodnih materijala. Šeširdžija je u Srbiji, pa i u Evropi, u prošlom veku bilo u svim većim mestima. Šeširi su bili ne samo modni detalj, već i statusni simbol. Ali vremena su se promenila, pa tako prema saznanju bračnog para Redler, pored još jednog starog majstora ovog zanata u Beogradu, oni su jedini u Srbiji koji nastavljaju tradiciju izrade šešira od prirodnih materijala. "Bitno nam je da svako iz naše radnje izade sa osmehom i zadovoljan" kaže Andraš, svestan da je zadovoljan kupac najbolja reklama.

Poslovni prostor u centru grada je srcem, entuzijazmom i sopstvenim rukama uredio bračni par Redler. Dobili su ga na korišćenje od opštine Subotica u okviru programa za očuvanje starih zanata. Mala šarena radionica - prodavnica sve češće dočekuje namernike, a ne slučajne prolaznike. Svi šeširi su svojevrsni unikati koje na zahtev kupca Eržebet dodatno dorađuju željenim detaljima. Svaki zahtev kupca je novi izazov, svaki kupac jednakovo važan. Posvećenost poslu i kvalitetan rad su

učinili da i kulturno-umetnička društva, etno udruženja, lovačka društva i sportski klubovi sve češće dolaze u "Hat shop". Nedavno su imali i porudžbinu iz inostranstva. Gospodin, koji u nekoliko evropskih gradova nije mogao da pronađe majstora koji bi mu izradio šešir kakav nosi već nekoliko decenija, u ovoj radionici je odmah poručio "za svaki slučaj" dva šešira jer je već video sličan, koji ga je i doveo u ovu radionicu. Redlerovi nastavljaju da rade na usavršavanju tradicionalne tehnike izrade šešira pomoću kalupa i tragaju za stariim alatima i mašinama i prirodnim sirovinama kako bi osvezili stare i osmisili nove kreacije. Uskoro će ova mala radionica dobiti i svoj internet sajt koji će im pomoći da nadu nove mušterije širom zemlje a i sveta, a do tada neke njihove kreacije možete pronaći na www.svadbarnik.com.

Opportunity banka deo je mreže banaka i mikrofinansijskih institucija "Opportunity International" sa sedištem u Čikagu koja je osnovana 1971. godine i danas je prisutna u 30 zemalja sveta. USAID je, 2001. godine, ovoj globalnoj mikrofinansijskoj organizaciji dodelio sredstva u cilju osnivanja finansijske institucije koja će pružati podršku mikro i malim preduzetnicima kojima je otežan pristup bankarskim uslugama. Tako je 2002. godine u Novom Sadu osnovana Opportunity Štedionica. Od tada je USAID stabilan i pouzdan partner Opportunity u Srbiji, a partnerstvo je potvrđeno transformacijom Opportunity Štedionice u Opportunity banku koja je uspešno završena 2007. godine, a tokom koje

Mladi gospodin i njegov dendi šešir iz prodavnice šešira Redler

je USAID odigrao značajnu ulogu.

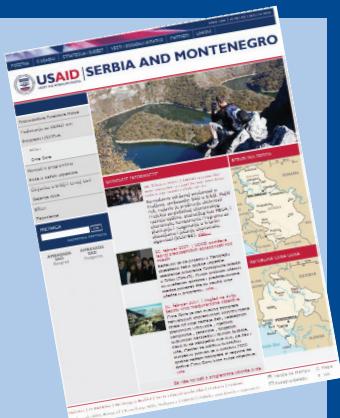
Više informacija o proizvodima i uslugama Opportunity banke naći ćete na njihovoj internet prezentaciji www.obs.rs.

Beogradski Dom omladine se uskoro ponovo otvara

Timovi za rekonstrukciju su imali pune ruke posla u Domu omladine i kažu da će posao biti završen do kraja oktobra. Dom omladine će biti otvoren kada se obezbede sve neophodne dozvole. Početkom 2007. godine, hiljade građana je glasalo putem interneta i SMS-a da Dom omladine dobije milion dolara pomoći od američkog naroda. Kada je Dom omladine izabran, određeni su prioriteti na koji način će se iskoristiti sredstva za poboljšanje objekta. Na kraju je odlučeno da će sredstva biti upotrebljena za rekonstrukciju višenamenske sale i obnovu fasade na objektu iz 1960-ih.

Za više informacija pogledajte adresu:
<http://serbia-montenegro.usaid.gov>

Ako imate pitanja ili želite da komentarišete rad USAID-a u Srbiji, molimo Vas da nam pišete na comments-Belgrade@usaid.gov